

รายงานการสำรวจและทำทะเบียนเอกสารโบราณ
ณ วัดเจ็ดริ้ว จ.สมุทรสาคร
ฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย

ฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) มีความมุ่งหมายที่จะอนุรักษ์เอกสารโบราณ เช่น สมุดข่อย สมุดฝรั่ง ใบลาน ในเขตภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยการทำทะเบียนจัดหมวดหมู่ของเอกสารโบราณ ทำความสะอาดและทำสำเนาดีดิจิทัล (ถ่ายภาพเอกสารโบราณด้วยกล้องดิจิทัลความละเอียดสูง) และนำสำเนาดีดิจิทัลเอกสารโบราณมาจัดระเบียบหมวดหมู่ เพื่อเก็บไว้สำหรับจัดทำฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกต่อไป

โดยคณะทำงานที่ไปปฏิบัติงานที่วัดเจ็ดริ้ว จ.สมุทรสาคร ประกอบด้วย นายดอกกรัก พยัคศรี (นักวิชาการฐานข้อมูลเอกสารโบราณ) นายศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง (ที่ปรึกษาโครงการฯ, อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร) นายยุทธพร นาคสุข (ที่ปรึกษาโครงการฯ, อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล) นางสาวนิสา เขยกลิ่น (เจ้าหน้าที่ฐานข้อมูล) นายสมศักดิ์ แก้วนุช (เจ้าหน้าที่ประสานงานวิชาการ) นายศุภกรานต์ พุ่มพฤษ (เจ้าหน้าที่สารสนเทศ) และนายชัยวัฒน์ ศิริชุมสุวรรณ (เจ้าหน้าที่โครงการฯ)

การสำรวจและทำทะเบียนเอกสารโบราณ ณ วัดเจ็ดริ้ว จ.สมุทรสาคร ในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานคลังข้อมูลไปเก็บข้อมูลเรื่องประเพณีล้างเท้าพระในวันออกพรรษาของชาวมอญที่วัดแห่งนี้ ทำให้ทราบว่าที่นี่ได้เก็บรักษาเอกสารโบราณเอาไว้จำนวนหนึ่งโดยเป็นสมบัติเดิมของวัด จึงได้วางแผนมาสำรวจและทำทะเบียนเอกสารโบราณ

คณะทำงานได้ติดต่อพระครูปริยัติ สาครกิจ เจ้าอาวาสวัดเจ็ดริ้ว ซึ่งท่านอนุญาตให้สำรวจเอกสารโบราณและยินดีให้นำข้อมูลไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) โดยคณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจ ทำสำเนาดีดิจิทัลและทำทะเบียนเอกสารโบราณ ตามปีงบประมาณ 1/2559 ทั้งสิ้น 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 วันที่ 25 พฤศจิกายน 2558, ครั้งที่ 2 วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559¹ และครั้งที่ 3 วันที่ 16-18 มีนาคม 2559

จากการสำรวจเอกสารโบราณของวัดเจ็ดริ้วนั้น คณะทำงานได้สำรวจเบื้องต้นพบเอกสารโบราณประเภทใบลานประมาณ 300 ผูก เอกสารโบราณประเภทสมุดไทย ประมาณ 20 เล่ม การตั้งชื่อทะเบียนเอกสารโบราณมีดังนี้ รหัสจังหวัดหรือสถานที่ด้วยอักษรภาษาอังกฤษ 3 ตัวอักษร + รหัสวัดหรือแหล่งข้อมูลเป็นเลขอารบิก 3 หลัก + รหัสเอกสารโบราณเป็นเลขอารบิก 3 หลัก เช่น SKN001-001 หมายถึง จังหวัดสมุทรสาคร/วัดเจ็ดริ้ว-เรื่องที่ 1 อภิธรรม

ขั้นตอนการทำงาน คือ คัดเลือกเอกสารโบราณ ทำความสะอาดเอกสารโบราณ (สมุดไทย, ใบลาน) ด้วยการปิดฝุ่นและเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ จัดทำทะเบียน ถ่ายภาพเอกสารโบราณ ทำป้าย tag และห่อเอกสารโบราณให้เป็นหมวดหมู่

ทะเบียนเอกสารโบราณที่วัดเจ็ดริ้ว

รหัสเอกสาร	ชื่อเรื่อง/ประเภท	อักษร	ภาษา	สำเนาดีดิจิทัล
SKN001-001	อภิธรรม/สมุดไทยขาว	มอญ	บาลี	25 พ.ย. 58
SKN001-002*	ตำราโหราศาสตร์/สมุดไทยขาว	มอญ	-	25 พ.ย. 58
SKN001-003*	-/สมุดไทยดำ	มอญ	-	25 พ.ย. 58

¹ การสำรวจเอกสารโบราณในครั้งที่ 2 มีนักศึกษาฝึกงานจากคณะมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้แก่ นางสาวศรัณญา บุญมี และนางสาวจิระพร เนียมแดง ร่วมปฏิบัติงานด้วย

รหัสเอกสาร	ชื่อเรื่อง/ประเภท	อักษร	ภาษา	สำเนาดิจิทัล
SKN001-004*	-/สมุดไทยขาว	มอญ, ขอมไทย, ไทย	บาลี, ไทย	25 พ.ย. 58
SKN001-005	ตำราผีมะเร็ง/สมุดไทยขาว	ไทย	ไทย	25 พ.ย. 58
SKN001-006**	ตำรายาและโหราศาสตร์/สมุดไทยขาว	ไทย, มอญ	ไทย, บาลี	25 พ.ย. 58
SKN001-013**	ตำรายา/สมุดไทยขาว	ไทย	ไทย	รวมเป็นเอกสารเรื่องเดียว SKN001-006
SKN001-010**	ตำรายา/สมุดไทยขาว	ไทย	ไทย	รวมเป็นเอกสารเรื่องเดียว SKN001-006
SKN001-007	พระอภิธรรม/สมุดไทยขาว	มอญ	บาลี	25 พ.ย. 58
SKN001-008*	ตำราโหราศาสตร์/สมุดไทยขาว	มอญ	-	25 พ.ย. 58
SKN001-009*	ตำราไสยศาสตร์/สมุดไทยขาว	มอญ,ไทย	ไทย,บาลี	25 พ.ย. 58
SKN001-011	ตำรายา/สมุดไทยดำ	ไทย	ไทย	25 พ.ย. 58
SKN001-012*	ตำราโหราศาสตร์/สมุดไทยขาว	มอญ	-	25 พ.ย. 58
SKN001-014	อภิธัมมัตถสังคหะ/สมุดไทยขาว	ไทย	ไทย	25 พ.ย. 58
SKN001-015*	ตำราโหราศาสตร์/สมุดไทยขาว	มอญ	-	25 พ.ย. 58
SKN001-016	กฎหมายตราสามดวง/สมุดไทยดำ	ไทย	ไทย	25 พ.ย. 58
SKN001-017-001	พระอภิธรรม ผูก 1 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-017-002	พระอภิธรรม ผูก 2 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-017-003	พระอภิธรรม ผูก 3 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-017-004	พระอภิธรรม ผูก 4 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-017-005	พระอภิธรรม ผูก 5 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-017-006	พระอภิธรรม ผูก 6 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-017-007	พระอภิธรรม ผูก 7 /ใบลาน	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-018*	-/สมุดไทยขาว	มอญ, ไทย	-	12 ก.พ. 59
SKN001-019*	-/สมุดไทยขาว	มอญ	-	12 ก.พ. 59
SKN001-020*	-/สมุดไทยขาว	มอญ	-	12 ก.พ. 59
SKN001-021*	-/สมุดไทยขาว	มอญ	-	12 ก.พ. 59
SKN001-022	เศษสมุดไทย/สมุดไทยขาว, สมุดไทยดำ	-	-	ไม่ทำสำเนา
SKN001-023	-/สมุดไทยขาว	มอญ	-	12 ก.พ. 59
SKN001-024*	-/สมุดไทยขาว	มอญ, ไทย	-	12 ก.พ. 59
SKN001-025-001	กัมมฐาน/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59

รหัสเอกสาร	ชื่อเรื่อง/ประเภท	อักษร	ภาษา	สำเนาดิจิทัล
SKN001-025-002	ชมพูปติสูตร/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-025-003	ชมพูปติสูตร/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-025-004	เตมียะ/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-025-005	มหาชนก/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-025-006	สุวรรณสาม/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-025-007	เนมิราช/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-025-008	ภูริทัต/ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-026-001	ทศพร ผูก 1 /ใบลาน	มอญ	บาลี	16 มี.ค. 59
SKN001-026-002	หิมพานต์ ผูก 2 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-003	ทานกัณฑ์ ผูก 3 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-004	วนปเวศน์ ผูก 4 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-005	จุลพน ผูก 6 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-006	มหาพน ผูก 7 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-007	กุมาร ผูก 8 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-008	มัทรี ผูก 9 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-026-009	ฉกษัตริย์ ผูก 12 /ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-027	พระยาสังจักรสร้างพระบารมี	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-028	พระมรณสงคราม	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-029	พระจุฬาค ผูก 9	ขอมไทย	บาลี	12 ก.พ. 59
SKN001-030-001	มงคลทีปนี ผูก 1/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-002	มงคลทีปนี ผูก 2/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-003	มงคลทีปนี ผูก 3/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-004	มงคลทีปนี ผูก 4/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-005	มงคลทีปนี ผูก 5/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-006	มงคลทีปนี ผูก 6/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-007	มงคลทีปนี ผูก 7/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-008	มงคลทีปนี ผูก 8/ใบลาน	มอญ	บาลี	17 มี.ค. 59
SKN001-030-009	มงคลทีปนี ผูก 9/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-010	มงคลทีปนี ผูก 10/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-011	มงคลทีปนี ผูก 11/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-012	มงคลทีปนี ผูก 12/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-013	มงคลทีปนี ผูก 13/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-014	มงคลทีปนี ผูก 14/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-015	มงคลทีปนี ผูก 15/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-016	มงคลทีปนี ผูก 16/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59

รหัสเอกสาร	ชื่อเรื่อง/ประเภท	อักษร	ภาษา	สำเนาดิจิทัล
SKN001-030-017	มงคลทีปนี ผูก 17/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-018	มงคลทีปนี ผูก 18/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-019	มงคลทีปนี ผูก 19/ใบลาน	มอญ	บาลี	18 มี.ค. 59
SKN001-030-001	มงคลทีปนี ผูก 1 /ใบลาน (ซ้ำ)	มอญ	บาลี	ไม่ทำสำเนา

หมายเหตุ * ไม่สามารถอ่านได้ จึงทำทะเบียนรายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านอักษรมอญมาอ่านแปล

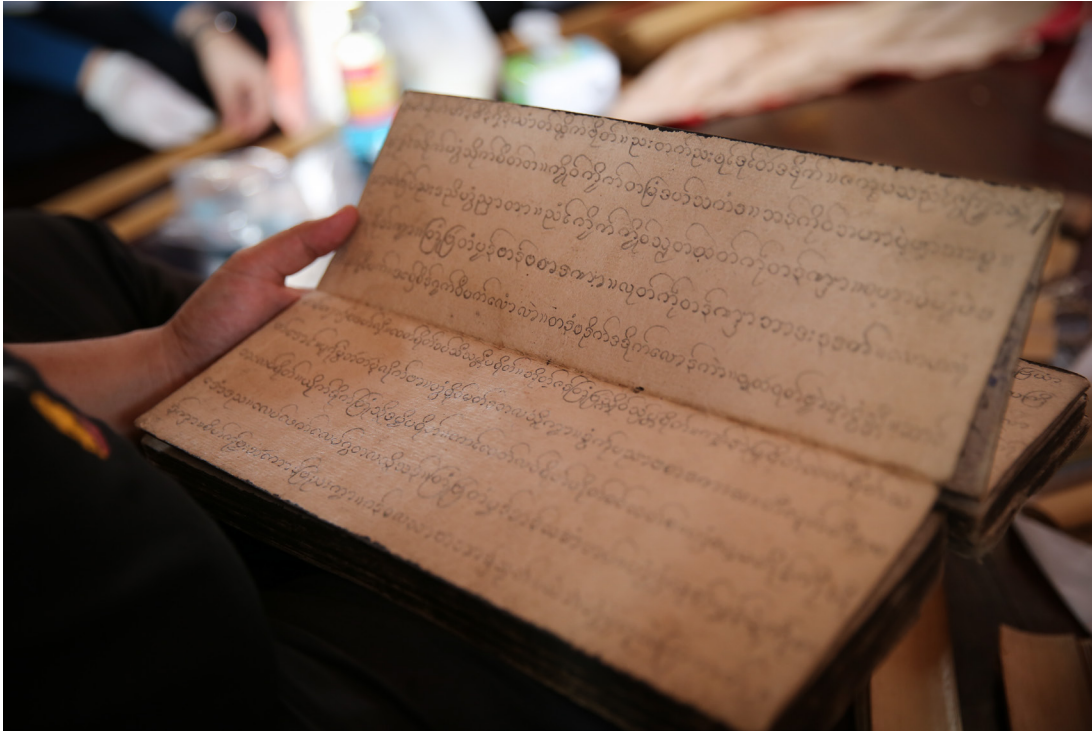
** คาดว่าเป็นเอกสารเรื่องเดียว

ภาพการทำงาน

สรุปรายงานโดย
นางสาวนิสา เขยกลิ่น
เจ้าหน้าที่ฐานข้อมูล